

2. MALLI: MEDIAKERHO

Mallin toiminnan peruseriaatteen

Lasten mediakerho kokoontui kevään 2007 aikana 12 kertaa. Kerhoon osallistui 6-12-vuotiaita lapsia yhteensä 15.

Lasten mediakerhon tarkoituksena oli tutustuttaa lapset käyttämään eri viestintävälineitä sekä antaa lapsille valmiudet tuntea eri mediat sekä viestintävälineet. Yhtenä tavoitteena oli oppia käyttämään mediaa turvallisesti sekä lisätä esiintymistaitoja ja antaa lapsille onnistumisen kokemuksia. Toisena tavoitteena oli tuoda lapsinäkökulmaa uuden Äänekosken rakentamiseen. Kerhon toiminta perustui lasten osallistumiseen koko kerhon toimintaan ja sen suunnitteluun.

Tämän mallin **lasten osallisuustoiminta voidaan jakaa kolmeen eri teemaan**

- 1) mediakasvatuksen toteuttaminen
- 2) lasten osallistuminen kerhon toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin
- 3) lasten kannanotto Äänekosken, Sumiaisten ja Suolahden kuntien yhdistymiseen.

Mediakerhon aloittaessa toimintansa sen teemaksi oli ohjaaja valinnut lapsinäkökulman esille tuomisen uuden Äänekosken rakentamiseen. Tavoitteena oli esittää lasten tuotos kaupungin nuorisotoimen työntekijöille.

Lapset valitsivat itse **videoilmaisuun** tämän näkökulman esille tuomiseksi vaikka lehti tai muu media olisi ollut yhtä mahdollinen. Valinta tapahtui ensimmäisellä kerhokerralla. Videoesityksen tekniseen toteutukseen liittyvät asiat tehtiin yhdessä kerhossa, videon editointi tehtiin yhdessä siten, että ohjaaja käytti editointiohjelmaa ja lapset valitsivat itse kuva- ja äänipätkät.

Tutustumisvaiheessa lapset tutustuivat toisiinsa, mediantuottamisenvälineisiin sekä uuteen Äänekosken. Tutustumalla omaan kaupunkiin sekä viestintävälineisiin lapset ideoivat lasten kaupunkia ja parempaa elinympäristöä. Samalla lapset päättivät yhdessä kerhon toimintatavoista.

Ideointivaiheessa lapset miettivät lapsille tärkeitä asioita, joita myös omassa kaupungissa on syytä ottaa huomioon. Lapset miettivät asioita, jotka tekevät kaupungista lapsen unelmakaupungin. Ideointivaihe oli myös osa suunnittelua ja käsikirjoituksen tekemistä.

Menetelmänä käytettiin aivoriihestä muokattua versiota, jossa lapset pienryhmissä ideoivat vapaasti omaa kaupunkiaan ja samalla dokumentoivat sitä. Lapset kiersivät pienryhmissä kolmessa eri pisteessä. **Välinepisteessä** oli käytössä digikamera, kinokamera, nauhuri, videonauha, filmirulla ja valotusmittari. Ideointi lähti liikkeelle eri välineiden pohjalta ja lapset kirjoittivat, nauhoittivat ja kuvasivat ideoitaan. **Tietokonepisteessä** tutustuttiin tietokoneeseen, selattiin kaupungin internetsivuja ja tutustuttiin editointiohjelmaan. Lapset kirjoittivat tietokoneelle tekstinkäsittelyohjelmaan ideoitaan ja isommat auttoivat pienempiä. **Piirustuspisteessä** ryhmäläiset kokosivat ajatuksiaan ja tekivät yhteisen taideteoksen lehdistä leikkaamalla, piirtämällä ja kirjoittamalla isolle kartongille.

Ideoinnin tuloksena syntyi suuri joukko ideoita, joista osa enteili ennemminkin eläin- tai hirviötarinan työstämistä kuin lasten näkökulmien esittämistä uudesta Äänekoskesta. Isommat kerholaiset tuottivat hyvinkin konkreettisia ideoita, jotka liittyivät paljon kouluolojen kehittämiseen. Kerhokertojen välillä lapset jatkoivat ideointia haastattelemalla viikon aikana perheenjäseniä ja koulukavereita.

Kerho-ohjaaja keräsi kaikki ideat seuraavaa kerhokertaa yhdelle suurelle seinälehdelle, jotta päästiin valitsemaan aiheita ja teemoja yhteiseen mediatuotokseen. Eri teemoja olivat: luonto- ja eläinaiheet, lasten vapaa-ajan toiminta, tietokoneet, koulu ja lasten tapahtumat. Teemoista äänestettiin jokainen kerholainen vuorotellen. Äänestystuloksen selvittyä ryhmässä keskusteltiin aiheista ja mietittiin yhdessä vastaako tulos lasten omia käsityksiä sopivista aihevalinnoista.

Toteutusvaiheessa video kuvattiin kuvaussuunnitelman mukaan sekä työstettiin yhdessä loppuun. Toteutusvaiheeseen kuului myös videon ensi-illan suunnittelu ja muista video-esityksistä sopiminen.

Käsikirjoittaminen oli hyvä tapa tutustuttaa lapset kokouskäytäntöön. Vain yksi sai puhua kerrallaan ja esittää ajatuksensa, jotka sitten yhteisellä päätöksellä hyväksyttiin käsikirjoitukseen. Kuvaukset tehtiin pääasiassa pienryhmissä.

Lasten Äänekoski – videoon koottiin lasten keskeisimpiä ajatuksia, joita uusi Äänekoski heissä herätti. Videoon tuli myös lasten aivan konkreettisia toiveita, jotka syntyivät lasten ideoidessa unelmakaupunkiaan.

Arviointia tapahtui jokaisen kerhokerran aikana ja kerhojen välillä. Lapset opettelivat kerhovihkojen käyttöä ja harjoittelivat toimittajan työtä. Tärkeää oli lasten harjaantuminen haastatteluun ja sen tekemiseen.

Video esitettiin järjestön omalla talvileirillä, kaupungin Nuorisotoimelle ja Suolahtisalissa, jossa myös kerholaisten vanhempia oli seuraamassa.

Mallin toiminnan peruseriaatteen

Tämän mallin mukainen ideointi-, suunnittelu- ja toteutusprosessi on periaatteessa sovellettavissa mihin tahansa lasten vapaa-ajan toimintaryhmään. Kerhon teema tai luonne voi olla etukäteen päätetty (kuten tässä teemana media ja uusi kunta), mutta lapset ideoivat itse menetelmät, toteutustavan ja jopa aiheen.

Mediakasvatuksen toteuttaminen osallistavasti tarjoaa lapsille mahdollisuuden puhua pelottavistakin media-asioista ja hauskan paikan tuottaa mediasisältöjä yhdessä ja samalla oppia median tavasta toimia itse tekemällä. Lapset ovat kiinnostuneita median tuottamisesta ja innokkaita esittämään mielipiteitään kerhon toimintaan. Median keinoin lapset on helppo saada innostumaan myös ilmaisemaan mielipiteitään heille mukavalla tavalla. Mediakerhon avulla voidaan käsitellä monia erilaisia aiheita.

Kehittämisehdotukset / huomioitavaa

Lasten näkökulman tuominen uuteen Äänekoskeen jäi ikään kuin ilmaan leijumaan. Jos vaikuttamistyö ja lasten mielipiteet olisi haluttu viedä loppuun asti, kerholaisten olisi itse pitänyt olla esittelemässä videoesitystään nuorisotoimelle ja kaupungin päättäjille ja kuulla heiltä, kuinka heidän mielipiteensä otetaan tai aiotaan ottaa huomioon.

Vaarana usein on, että lasten mielipiteitä kysytään ja ne kuullaan, mutta niitä ei oikeasti kuunnella ja asioille ei tehdä mitään. Tämä saattaa aiheuttaa lapsille tunnetta, että omalla mielipiteellä ei lopulta ole merkitystä, asioihin ei kuitenkaan voi vaikuttaa. Usein käy myös niin, että aikuiset ”nappaavat” lasten ideat kertomatta lapsille, että heidän ajatuksiaan on lähdetty viemään eteenpäin.

Lasten ikäjakauma ryhmässä oli aika suuri, tällaisessa ryhmässä on otettava erityisesti huomioon, että pienempien ideat ei jää isompien jalkoihin tai että pienemmät eivät ole vain sivustakatsojia. Tämä asettaa ohjaajalle haasteita pienryhmien kokoamisessa, tehtävien jaossa ja tasapuolisessa ideoiden arvottamisessa.